

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Jacek Uczkiewicz

KZD-4100-001-03/2014
P/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/14/001- Wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
<i>Kontrolerzy</i>	1. Dorota Janicka, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 87391 z dnia 16 stycznia 2014 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 1-3)</p> 2. Danuta Stępkowska, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 87390 z dnia 16 stycznia 2014 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 4-6)</p>
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Biurowo Rzecznika Praw Pacjenta, 01-171 Warszawa, ul. Młynarska 46.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Krystyna Barbara Kozłowska, Rzecznik Praw Pacjenta. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 7)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie budżetu państwa w 2013 roku w części nr 66 – Rzecznik Praw Pacjenta.

Uzasadnienie oceny Powyższą ocenę uzasadnia prawidłowa realizacja dochodów i wydatków, zgodna z ustawą budżetową na 2013 r.² oraz przepisami określającymi gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych, polegająca m.in. na:

- celowym wydatkowaniu środków budżetowych,
- udzielaniu zamówień publicznych – na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty – z zastosowaniem ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych³,
- rzetelnym sporządzeniu kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych, rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdania z wykonania budżetu państwa w układzie zadaniowym,
- skutecznym funkcjonowaniu systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę, iż wypłacając zaliczki na wynagrodzenie wykonawcy zlecenia realizowanego na podstawie umów nr 3/2013 i nr 7/2013, w kwocie łącznej 4,2 tys. zł⁴, naruszono § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych⁵. Ponadto w umowie najmu zawartej z PZH VIPOL Sp. z o.o. nie uregulowano sposobu rozliczeń z tytułu kosztów ponoszonych przez Biuro Rzecznika Praw Pacjenta (Biuro) na ulepszenie pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z budynkami, w których są wynajmowane te pomieszczenia.

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ustawa budżetowa z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz. U. 2013 r., poz. 169) oraz ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1212).

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

⁴ Wydatkowana kwota na zaliczki w relacji do wydatków ogółem w części 66 wynosi 0,04%.

⁵ Dz. U. z 2010 r., Nr 241, poz. 1616.

III. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Nowelizacją ustawy budżetowej na 2013 r. ustalono dochody budżetowe w części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta w wysokości 1 tys. zł⁶. Biuro uzyskało dochody w kwocie 5,9 tys. zł, która pochodziły z różnych rozliczeń⁷. Na wyższe wykonanie planu wpływ miały dochody, których źródeł i wysokości nie można było przewidzieć na etapie planowania budżetu na 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 8-12)

2. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

2.1. Planowanie wydatków budżetu państwa

W projekcie ustawy budżetowej na 2013 r. zaplanowano wydatki w kwocie 11.526 tys. zł, tj. o 35,5% wyższe od wydatków wykonanych w 2012 r.

Wzrost planowanych wydatków na 2013 r., w porównaniu z ustawą budżetową na 2012 r., wynikał z dostosowania budżetu Rzecznika Praw Pacjenta do zatrudnienia na poziomie 110 etatów, przewidzianego w pierwszym roku działalności Biura⁸.

W związku z ograniczeniem wydatków budżetu państwa w 2013 r., planowane ustawą budżetową na rok 2013 wydatki zostały zmniejszone, na wniosek Ministra Finansów, o kwotę 200 tys. zł⁹ i po zmianach plan wydatków wynosił 11.326 tys. zł.

W trakcie roku struktura planu wydatków była zmieniana na podstawie 20 decyzji Rzecznika Praw Pacjenta w sprawie przeniesień wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej.

Dokonane na podstawie tych decyzji zmiany w planie wydatków wynikały z konieczności zabezpieczenia bieżących potrzeb Biura.

(dowód: akta kontroli str. 13-100)

2.2. Realizacja wydatków budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane w 2013 r. wydatki wyniosły 11.326 tys. zł, co stanowiło 98,3% wydatków określonych w ustawie budżetowej na 2013 r. oraz 100% budżetu po zmianach. W porównaniu do 2012 r. wydatki były wyższe o 2.817 tys. zł, tj. o 33,1%.

W kwocie wydatków budżetowych ogółem (11.326 tys. zł) największe były wydatki bieżące – 97,9% (11.082 tys. zł). Wydatki majątkowe stanowiły 2,0% (228 tys. zł), świadczenia na rzecz osób fizycznych - 0,1% (16 tys. zł).

Wydatki bieżące (11 082 tys. zł) były wyższe od wykonania wydatków bieżących w 2012 r. o 33%. Wzrost wydatków bieżących, w porównaniu do roku poprzedniego, wynikał głównie ze wzrostu: opłaty za administrowanie i czynsze o 1.016 tys. zł, tj. o 374,9%, wynagrodzeń osobowych członków korpusu służby cywilnej o 773 tys. zł, tj. o 17,5%, wynagrodzeń osobowych pracowników o 338 tys. zł, tj. o 52,8%, składek na ubezpieczenia społeczne o 280 tys. zł, tj. o 33,7%, zakupu usług pozostałych o 155 tys. zł, tj. o 28,1%, zakupów materiałów i wyposażenia o 88 tys. zł, tj. o 18,3%, składek na Fundusz Pracy o 64 tys. zł, tj. o 68,8%, zakupu usług dostępu do sieci Internet o 30 tys. zł, tj. o 93,7%.

Wydatki majątkowe wyniosły 228 tys. zł, co stanowiło 228% wydatków określonych w ustawie budżetowej na 2013 r. (100 tys. zł) oraz 100% planu wydatków majątkowych po zmianach. Plan wydatków majątkowych został zwiększony w trakcie roku, na podstawie

⁶ Ustawą budżetową z dnia 25 stycznia 2013 r. dochody w części 66 budżetu państwa nie były planowane.

⁷ Tj. dochodów z tytułu odsetek (0,05 tys. zł), wynagrodzenia należnego płatnikowi od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego (0,15 tys. zł), odszkodowań (0,7 tys. zł), zwrotu wydatków (0,3 tys. zł), rozliczeń z dostawcami mediów (4,7 tys. zł).

⁸ W uzasadnieniu do projektu ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 417 ze zm.).

⁹ Zmniejszenia wydatków dokonano w: § 4010 o kwotę 120 tys. zł, w § 4110 o kwotę 21 tys. zł, w § 4120 o kwotę 3 tys. zł, w § 4260 o kwotę 56 tys. zł.

9 decyzji Rzecznika Praw Pacjenta. O zmianach w planie wydatków majątkowych był informowany Minister Finansów¹⁰.

W projekcie budżetu na 2013 r., w ramach wydatków majątkowych (100 tys. zł), planowano zakup: zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem (50 tys. zł), komputerów przenośnych na potrzeby rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego (30 tys. zł) oraz urządzenia poligraficznego (20 tys. zł).

W trakcie roku zaistniała konieczność zwiększenia planu wydatków m.in. z uwagi na potrzebę zakupu dwóch serwerów, w związku z decyzją o wdrożeniu w Biurze Systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), oprogramowania do obsługi kadr i płac, programu na potrzeby obsługi strony internetowej Biura oraz strony Biuletynu Informacji Publicznej, jak również wykonania Systemu Kontroli Dostępu zintegrowanego z istniejącym systemem zasilania gwarantowanego UPS.

W strukturze zrealizowanych wydatków bieżących największy udział miały: wynagrodzenia osobowe oraz pochodne od tych wynagrodzeń - 69,7%, wydatki na opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe - 11,6%, wydatki na zakup usług pozostałych - 6,4%, wydatki na zakup materiałów i wyposażenia - 5,1%, wydatki na wynagrodzenia bezosobowe - 1,4%.

(dowód: akta kontroli str. 24, 65-100)

2.2.1. Wydatki na wynagrodzenia

Opis stanu faktycznego

Ustalony ustawą budżetową plan wydatków na wynagrodzenia osobowe pracowników, wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym na 2013 r., wyniósł 6.582 tys. zł i był wyższy od wykonania w 2012 r. (5.287 tys. zł) o 24,5%. Planowany wzrost wynikał z prognozowanego wzrostu zatrudnienia o 23 osoby.

Wydatki na wynagrodzenia brutto¹¹ wyniosły 6.457,4 tys. zł i w porównaniu do roku 2012 wzrosły o 22,1%. Wzrost wynagrodzeń wynikał głównie ze wzrostu wynagrodzeń stałych¹².

Wykonanie funduszu wynagrodzeń wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym było o 1,9% niższe od ustalonego ustawą budżetową na 2013 r.

W ramach funduszu wynagrodzeń wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wydatkowano na: wynagrodzenia osobowe pracowników - 5 069,1 tys. zł, dodatki Służby Cywilnej - 30,8 tys. zł, dodatki zadaniowe - 44,8 tys. zł, nagrody (dla osób nie objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń - 89,8 tys. zł, nagrody Służby Cywilnej - 876,7 tys. zł¹³, nagrody jubileuszowe - 37,8 tys. zł, ekwiwalenty za urlop - 5,8 tys. zł¹⁴, dodatkowe wynagrodzenie roczne - 302,6 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2013 r. wyniosło 5.076,56 zł. W porównaniu do 2012 r. było niższe o 7,8%.

Przeciętne zatrudnienie w Biurze, według Rb - 70, w 2013 r. wyniosło 106 osób i w porównaniu do 2012 r. (81 osób) zwiększyło się o 25 osób, tj. o 30,9%.

Stan zatrudnienia na koniec roku 2013, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wyniósł, według sprawozdania Rb-70, 107 osób i w porównaniu do stanu na koniec roku poprzedniego (103 osoby) był wyższy o 3,9%. W roku 2013 przyjęto do pracy w Biurze 27 osób¹⁵, a rozwiązano umowy o pracę z 17 osobami¹⁶.

¹⁰ Kwoty zwiększeń były niższe niż 100 tys. zł.

¹¹ Z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

¹² Wynagrodzenie stałe uwzględniające wynagrodzenia zasadnicze, dodatki stażowe, premie regulaminowe, dodatki funkcyjne osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, wynagrodzenia chorobowe.

¹³ Nagrody „R” - 0.

¹⁴ Ekwiwalent za urlop wypłacono ponieważ: długość okresu wypowiedzenia nie wystarczała do wykorzystania całości urlopu wypoczynkowego (1 osoba), pracownik ustalił termin wykorzystania urlopu wypoczynkowego, który nie został w pełni zrealizowany z powodu zwolnienia lekarskiego (1 osoba), rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia (1 osoba), pracownik zajmował wyższe stanowisko w Służbie Cywilnej wymagające zakończenia i przekazania wielu spraw, wykorzystał maksymalną możliwą liczbę dni urlopu, tj. 15 dni z 22 dni przysługującego urlopu.

¹⁵ Tj. 27 etatów.

(dowód: akta kontroli str. 174-180)

Rok 2013 był kolejnym rokiem, w którym nie osiągnięto założonej liczby pięćdziesięciu rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, określonej w uzasadnieniu do ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹⁷.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. Biuro zatrudniało 41 rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego w 84 podmiotach leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień¹⁸, na terenie 16 województw, tj. o 4 więcej niż na dzień 31 grudnia 2012 r. (37). Należy zaznaczyć, że w trakcie roku 2013 zatrudniono 10 rzeczników¹⁹, natomiast 6 osób rozwiązało umowy o pracę.

Trudności w pozyskaniu kandydatów na funkcję rzecznika praw pacjenta szpitala psychiatrycznego są konsekwencją wymagań stawianych osobom ubiegającym się o to stanowisko. Większość kandydatów nie spełnia wymogów formalno-prawnych, najczęściej brakuje im wymaganego doświadczenia w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi oraz wystarczającej wiedzy z zakresu praw osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto pojawił się również problem rezygnacji pracowników Biura z funkcji rzecznika, m.in. z powodu niskiego wynagrodzenia, nieadekwatnego do nakładu pracy i ponoszonych kosztów, związanych z koniecznością przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi placówkami, niechęci personelu medycznego oraz kadry zarządzającej podmiotu leczniczego do współpracy z rzecznikiem, konieczności pogodzenia dwóch różnych stylów pracy, tj. pracy wymagającej intensywnych kontaktów z ludźmi oraz pracy, w której występuje obowiązek sprawozdawczości.

(dowód: akta kontroli str. 183-185)

2.2.2. Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe

Opis stanu faktycznego

Na wynagrodzenia bezosobowe wydatkowano 159 tys. zł. Wydatki te były niższe od planowanych (230 tys. zł) o 30,9% oraz od wykonania w 2012 r. (273 tys. zł) o 41,8%. W ramach kwoty 159 tys. zł zrealizowano 10 umów zlecenia.

Na podstawie umów nr 3/2013 i nr 7/2013 zlecono zadania m.in. z zakresu doradztwa prawnego, opiniowania pod względem prawnym zawieranych umów oraz reprezentowania Biura Rzecznika Praw Pacjenta przed sądami. Ponadto zawarta została również umowa nr 92/2013 z kancelarią radcy prawnego na świadczenie pomocy prawnej. Umowa ta dotyczyła zlecenia prowadzenia sprawy w sądzie o przywrócenie do pracy byłego pracownika i odszkodowanie. Za podpisaniem umowy z tą kancelarią przemawiało jej doświadczenie w prowadzeniu spraw z zakresu prawa pracy, którego nie posiadają pracownicy zatrudnieni w Biurze.

Ustalone nieprawidłowości

Bezasadnie udzielono ośmiu zaliczek na poczet wynagrodzenia wykonawcy umów zlecenia nr 3/2013 i 7/2013, które wypłacono w kwotach od 50 zł do 2 tys. zł. Łączna kwota tych zaliczek wyniosła 4,2 tys. zł, a ich wypłaty dokonano w oparciu o postanowienia zawarte w aneksach do umów²⁰.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż umowa zlecenia jest typową dla świadczenia usługi a zapłata następuje po ich wykonaniu²¹.

Ponadto z postanowień § 15 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych²² wynika, że zaliczki w takich przypadkach nie mogą być udzielane.

¹⁶ Tj. 17 etatów.

¹⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 141, poz. 1183.

¹⁸ Tj. w szpitalach psychiatrycznych i/lub oddziałach psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

¹⁹ Pracowników tych zatrudniono po przeprowadzeniu 23 naborów na stanowiska rzecznika praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, w trakcie których wpłynęły 224 oferty pracy.

²⁰ Ze strony Biura umowy oraz aneksy do tych umów podpisał Dyrektor Generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

²¹ Artykuł 735 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121).

²² Dz. U. z 2010 r., Nr 241, poz. 1616.

(dowód: akta kontroli str. 164, 206-308)

2.2.3. Wydatki na czynsz za najem pomieszczeń biurowych

*Opis stanu
faktycznego*

Biuro, w dniu 12 listopada 2012 r., zawarło umowę dotyczącą najmu pomieszczeń biurowych, magazynowych oraz miejsc parkingowych w budynkach zlokalizowanych w Warszawie przy ul. Młynarskiej 46 i 48²³. W 2013 r. wydatki z tytułu najmu tych pomieszczeń wyniosły 1.287 tys. zł.

Ponadto, Biuro wydatkowało w 2013 r. kwotę 58,8 tys. zł na sfinansowanie dostosowania istniejącej infrastruktury elektrycznej do potrzeb Biura w zakresie okablowania elektrycznego i zasilania gwarantowanego oraz integracji tego systemu z istniejącą infrastrukturą elektryczną w wynajmowanych pomieszczeniach.

*Uwagi dotyczące
kontrolowanej
działalności*

Stwierdzono, że Biuro nie ustaliło z wynajmującym, w umowie nr 41/2013 z dnia 13 marca 2013 r., postanowień umożliwiających rozliczenie dokonanych przez Biuro ulepszeń wynajmowanych pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z budynkami, w których są wynajmowane te pomieszczenia.

Dyrektor Generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta, w wyjaśnieniach, odniósł się tylko do zasilania gwarantowanego i podał, że system ten w momencie zakończenia umowy najmu zostanie zdemontowany w celu umieszczenia go w nowym miejscu.

Zdaniem NIK, brak w umowie z wynajmującym stosownych postanowień, dotyczących sposobu rozliczenia kosztów ponoszonych z tytułu ulepszeń obcych środków trwałych, może prowadzić do niegospodarności.

(dowód: akta kontroli str. 309-368)

2.2.4. Wydatki na publikacje i programy edukacyjne popularyzujące wiedzę o ochronie praw pacjenta²⁴

*Opis stanu
faktycznego*

W 2013 r. Biuro Rzecznika Praw Pacjenta wydatkowało 73,6 tys. zł na działania popularyzujące wiedzę o ochronie praw pacjenta, w tym: 18,5 tys. zł - na wydanie ulotki edukacyjnej pn. „Wakacyjny poradnik pacjenta” (nakład 50 tys. egzemplarzy), 9 tys. zł - na wydanie ulotki edukacyjnej pn. „Niezbędnik dla wnioskodawców” (70 tys. egzemplarzy), 7,4 tys. zł na współfinansowanie produkcji spotu telewizyjnego pt. „Lek bezpieczny” w ramach wspólnych działań edukacyjnych Rzecznika Praw Pacjenta i Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, 38,7 tys. zł – na modernizację strony internetowej i BIP Rzecznika Praw Pacjenta.

Ulotki zostały przekazane urzędom wojewódzkim²⁵, centrali i oddziałom wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia, rzecznikom praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, były także dostępne w siedzibie Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

(dowód: akta kontroli str. 368-398)

2.2.5. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

*Opis stanu
faktycznego*

W latach 2012 - 2013 wzrosła liczba spraw i zapytań wpływających do Biura z 63.913 do 69.045.

Najczęściej wybieraną przez pacjentów formą kontaktu z Biurem była ogólnopolska bezpłatna infolinia – 36.563 zgłoszeń oraz wnioski pisemne – 16.563, pozostała forma to wizyty osobiste – 16.374.

W porównaniu z rokiem 2012 zmalała liczba postępowań wyjaśniających przeprowadzonych przez Rzecznika Praw Pacjenta, z 1.168 w roku 2012 do 794 w 2013 (614 postępowań na pisemny wniosek pacjentów i 180 postępowań podjętych z własnej inicjatywy).

²³ Ze strony Biura umowę podpisał Dyrektor Generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

²⁴ Realizowane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r. poz. 159 ze zm.).

²⁵ Dystrybucję do urzędów wojewódzkich, ulotek pt. „Wakacyjny poradnik pacjenta” (44 800 egzemplarzy) oraz ulotek pt. „Niezbędnik dla wnioskodawców” (32 000 egzemplarzy) przeprowadziło Centrum Usług Wspólnych (realizujące druk ulotek); pozostałą liczbę Biuro rozdysponowało we własnym zakresie.

W 2013 r. wzrosła, w porównaniu do roku 2012, liczba spraw podejmowanych przez Rzecznika Praw Pacjenta w celu realizacji ustawowych zadań, w tym: występowanie do właściwych organów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej oraz przedstawianie ocen i wniosków zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw pacjenta właściwym organom władzy publicznej, organizacjom, instytucjom, samorządom zawodów medycznych (z 39 wystąpień w 2012 r. do 80 wystąpień w 2013 r.).

W roku 2013 nastąpił spadek zarejestrowanych skarg i wniosków w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta – ze 114 zarejestrowanych w roku 2012 do 42 w roku 2013. Według danych zawartych w rejestrze skarg – 41 skarg było nieuzasadnionych, a jedna uzasadniona, w trzech przypadkach przekroczono termin udzielenia odpowiedzi o dwa dni, w jednym przypadku o trzy dni²⁶.

(dowód: akta kontroli str. 142-163)

2.2.6. Zamówienia publiczne

Opis stanu faktycznego

W ramach kontroli wydatków, szczegółowym badaniem objęto wszystkie przeprowadzone w Biurze w roku 2013, postępowania o zamówienie publiczne.

W 2013 r. Biuro przeprowadziło cztery postępowania w trybie przetargu nieograniczonego, o łącznej wartości netto 566, 7 tys. zł, dotyczące: usługi kompleksowego sprzątnięcia biura, dostawy materiałów eksploatacyjnych do sprzętu biurowego, usługi bezpłatnej infolinii oraz ochrony. Postępowania te zostały przeprowadzone zgodnie z ustawą – Prawo zamówień publicznych. Biuro przesłało do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w dniu 28 lutego 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 101-110)

Badana próba wydatków stanowiła 7,9% wydatków zrealizowanych w części 66 budżetu państwa.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Roczne sprawozdania budżetowe i kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone prawidłowo i terminowo, a kwoty wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji finansowo-księgowej.

Sprawozdania te przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań.

(dowód: akta kontroli str. 164-173, 399-451)

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu faktycznego

Biuro Rzecznika Praw Pacjenta posiadało opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁷ (uor).

W Biurze funkcjonował w 2013 r., zatwierdzony do stosowania przez Dyrektora Generalnego Biura, system księgowości komputerowej "Finanse DDJ wersja 9.000.3". Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości.

Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2013 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych.

²⁶ Od 1 stycznia 2014 r. Biuro wdrożyło System Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), który pozwala na bieżąco kontrolować terminowość procesu obsługi skarg.

²⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wg daty księgowania) oraz od 1 stycznia do 31 stycznia 2014 r. - na koncie 201 – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami.

Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 100 zł).

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 68 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną²⁸ na kwotę 1.913.948,78 zł. Badaniu poddano także dowody (zapisy) księgowe dobrane w sposób celowy na kwotę 603.588,90 zł.

Dowody księgowe zostały sprawdzone pod kątem poprawności formalnej oraz prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji, ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych oraz wiarygodności ksiąg wpływających na sprawozdawczość bieżącą i sprawozdania roczne.

*Uwagi dotyczące
kontrolowanej
działalności*

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niejednorodny sposób ustalania daty ujęcia dokumentów księgowych w księgach rachunkowych (innej niż data operacji czy data wystawienia dokumentu), w przypadku dokumentów dotyczących bieżącego miesiąca, które wpływają do Wydziału Finansowego po terminie granicznym księgowania w poczet bieżącego miesiąca. Nie miało to jednak wpływu na sprawozdawczość kwartalną i roczną.

(dowód: akta kontroli str. 111-141)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁹, wnosi o:

- 1) wyeliminowanie przypadków wypłaty zaliczek na wynagrodzenia za niezrealizowane usługi,
- 2) uregulowanie, w umowie najmu zawartej z PZH VIPOL Sp. z o.o., sposobu rozliczeń kosztów ponoszonych przez Biuro Rzecznika Praw Pacjenta na ulepszenie pomieszczeń biurowych w postaci elementów trwale związanych z wynajmowanymi budynkami,
- 3) doprecyzowanie, w wewnętrznej dokumentacji finansowo-księgowej, daty ujęcia w księgach rachunkowych dowodów wpływających do Wydziału Finansowego po zamknięciu okresu, którego dotyczą.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

²⁸ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

²⁹ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 17. kwietnia 2014 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Uczkiewicz

